अनुसूची–२

प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालीम परिषद्
नियमावली, २०५१

संशोधन

१. प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालीम परिषद् (पहिलो संशोधन २०६०/३/१९

२. प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालीम परिषद् (दोस्रो संशोधन २०७०/१०/२०

प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालीम परिषद् ऐन, २०४५ दफा १५ ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी नेपाल सरकारले देहायका नियमहरु बनाएको छ ।

परिच्छेद - १
प्रारम्भिक

१. **संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ** : (१) यी नियमहरुको नाम "प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालीम परिषद् नियमावली,२०५१" रहेको छ ।

(२) यो नियमावली तुरुन्त प्रारम्भ हुनेछ

२. **परिभाषाः** विषय वा प्रसंगले अर्को अर्थ नलागेमा यस नियमावलीमा,

(क) ऐन भन्नाले प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालीम परिषद् ऐन, २०४५ सम्झनु पर्छ ।

(ख) अध्यक्ष भन्नाले सभा वा परिषद्को अध्यक्ष सम्झनु पर्छ ।

(ग) उपाध्यक्ष भन्नाले परिषद्को उपाध्यक्ष सम्झनु पर्छ ।

(३) सदस्य सचिव भन्नाले सभा वा परिषद्को सदस्य सचिव सम्झनु पर्छ ।

(ङ) परीक्षण समिति भन्नाले नियम ८ बमोजिम गठित राष्ट्रिय सीप परीक्षण समिति सम्झनु पर्छ ।

(च) तालीम समिति भन्नाले नियम १३ बमोजिम गठित औद्योगिक प्रशिक्षार्थी तालीम समिति सम्झनु पर्छ ।

(५) संस्था भन्नाले प्राविधिक तथा व्यावसायिक सम्बन्धी तालीम संचालन गर्नको लागि नियम १८ वा १९ बमोजिम परिषद्बाट स्वीकृति प्राप्त संस्था सम्झनु पर्छ ।

परिच्छेद - २
अध्यक्ष, उपाध्यक्ष तथा सदस्य-सचिवको काम, कर्तव्य र अधिकार तथा सेवा शर्त

३. **अध्यक्षको काम, कर्तव्य र अधिकारः** अध्यक्षले परिषद्संग सम्बन्धित जुनसुकै विषय वा कार्यको निरीक्षण तथा जांचबुझ गर्न तथा सो सम्बन्धमा परिषद्का कुनै पदाधिकारी वा कर्मचारीलाई आवश्यक निर्देशन दिन सक्नेछ ।

३क. **सिफारिस समिति सम्बन्धी व्यवस्था :** (१) परिषद्को उपाध्यक्ष मनोनयन गर्न वा सदस्य सचिव तोक्ने

सम्बन्धमा नेपाल सरकार समक्ष सिफारिस गर्न देहायको एक सिफारिस समिति रहनेछ :-

(क) राष्ट्रिय योजना आयोगको सदस्य (शिक्षा हेर्ने) -अध्यक्ष

(ख) सचिव शिक्षा मन्त्रालय -सदस्य

(ग) नेपाल सरकारको बिशिष्ट श्रेणीको पदबाट अवकाश पाएका व्याक्तिहरूमध्येबाट शिक्षा मन्त्रालयले तोकेको एकजना -सदस्य

२) उपनियम (१) बमोजिमको समितिले नियम ३ ख. बमोजिमको योग्यता पुगेका व्याक्तिहरू मध्येबाट निजको शैक्षिक योग्यता पुगेका व्याक्तिहरू मध्येबाट निजको शैक्षिक योग्यता अनुभव समेतको मूल्याङ्कन गरी तीन जनाको नाम उपाध्यक्षको रूपमा मनोनयन गर्ने सम्बन्धमा नेपाल सरकार समक्ष सिफारिस गर्नु पर्नेछ ।

(३) उपनियम (१) बमोजिमको समितिले परिषदको अधिकृत प्रथम श्रेणीको पदमा कम्तीमा पाँच बर्ष काम गरेका कर्मचारीहरूमध्येबाट अनुसूचीमा उल्लिखित आधारमा छनौट गरी सबैभन्दा बढी अङ्क प्राप्त गर्ने तीन जनाको नाम सदस्य सचिवको रूपमा तोक्ने सम्बन्धमा नेपाल सरकार समक्ष सिफारिस गर्नु पर्नेछ ।

४) उपनियम (१) बमोजिमको समितिको बैठक सम्बन्धी कार्यविधि सो समिति आफैले निर्धारण गरे बमोजिम हुनेछ ।

३ ख. उपाध्यक्ष हुनको लागि चाहिने योग्यता : (१) देहायको योग्यता र अनुभव भउको व्याक्ति परिषदको उपाध्यक्ष हुन योग्य हुनेछ :

क) मान्यता प्राप्त शिक्षण संस्थाबाट कम्तीमा स्नातकोत्तर उपाधि हासिल गरेको

ख) प्राविधिक शिक्षा तथा व्यवसायिक तालिममको क्षेत्रमा कम्तीमा पन्ध्र बर्ष काम गरेको,

ग) चालीस बर्ष उमेर पूरा भई साठी बर्ष उमेर ननाघेको ।

(२) उपनियम (१) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भएतापनि परिषद्बाट सम्बन्धन प्राप्त संस्थाको सञ्चालक पदमा कार्यरत व्याक्ति उपाध्यक्षको पदमा मनोनयन हुन सक्ने छैन ।

४. उपाध्यक्षको काम कर्तव्य र अधिकारः (१) उपाध्यक्षको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछ ।

(क) परिषद्को नीति निर्धारण गर्ने सम्बन्धमा सभा र परिषद्लाई सहयोग गर्ने ।

(ख) प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालीमको संचालन तथा विकासको लागि शिक्षण, प्रशिक्षण तथा अनुसन्धानको व्यवस्था गर्ने, गराउने ।

(ग) परिषद्को अल्पकालीन तथा दीर्घकालीन योजना कार्यक्रमहरुको समन्वय गर्ने गराउने ।

(घ) सभा वा परिषद्वाट प्रत्यायोजित अन्य काम गर्ने गराउने ।

२) उपाध्यक्षको अनुपस्थिति वा पद रिक्त भएको अवस्थामा निजलाई तोकिएको काम, कर्तव्य र अधिकारको प्रयोग र पालना सदस्य–सचिवले गर्नेछ ।

५. उपाध्यक्षको सेवा, शर्त तथा सूविधा : (१) उपाध्यक्ष परिषद्को वैतनिक वा अवैतनिक पदाधिकारी हुन सक्नेछ ।

(२) उपाध्यक्षको पदावधि चार वर्षको हुनेछ ।

(३) उपाध्यक्षको पारिश्रमिक र अन्य सुविधाहरु श्री ५ को सरकारले तोके बमोजिम हुनेछ ।

६. सदस्य-सचिवको काम, कर्तव्य र अधिकार : सदस्य-सचिवको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछ ।

(क) परिषद्को नीति निर्धारण गर्ने सम्बन्धमा सभा र परिषद्लाई सहयोग गर्ने ।

(ख) सभा र परिषद्मा पेश गर्नु पर्ने प्रस्तावहरु तयार गर्ने, गराउने ।

(ग) सभा र परिषद्वाट भएका निर्णयहरुको कार्यान्वयन गर्ने, गराउने ।

(घ) परिषद्को वार्षिक कार्यक्रम तथा बजेट तयार गर्न लगाई स्वीकृतिको लागि सभा समक्ष पेश गर्ने ।

(ङ) परिषद्को वित्तीय कारोवारको लेखा ठीकसंग राख्न लगाउने ।

(च) परिषद्को वार्षिक कार्यक्रमको आन्तरिक मुल्याङ्कन गराउने तथा त्यसको प्रगति सभा समक्ष पेश गर्ने ।

(छ) परिषद्को आन्तरिक लेखा परीक्षण तथा अन्तिम लेखा परीक्षण गराउने र वेरुजु फछ्र्यौट तथा खर्च समर्थन सम्बन्धमा परिषद्ले तोकेबमोजिम काम गर्ने ।

(ज) परिषद्को सम्पत्तिको संरक्षण तथा संचालन सम्बन्धमा आवश्यक कार्य गर्ने, गराउने ।

(झ) परिषद्का कर्मचारीहरुको सबै किसिमका विदाहरु स्वीकृत गर्ने ।

(ञ) आचरण उल्लंघन गर्ने परिषद्का प्रशिक्षक तथा कर्मचारी उपर विभागीय कारवाही चलाउने ।

(ट) सभा वा परिषद्वाट प्रत्यायोजित एवं निर्देशित अन्य काम गर्ने, गराउने ।

७. **सदस्य सचिवको सेवा, शर्त तथा सुविधा :** (१) सदस्य–सचिव परिषद्को पुरा समय काम गर्ने प्रमुख प्रशासकीय पदाधिकारी हुनेछ ।

(२) सदस्य–सचिवको पदावधि चार वर्ष हुनेछ ।

(२क) उपनियम (२) मा जनुसुकै कुरा लेखिएको भएतापनि सदस्य सचिवमा कार्यक्षमताको अभाव भएमा, निजले पदिय जिम्मेवारी पूरा नगरेमा वा निजले परिषद्को हित विपरित कुनै कार्य गरेको प्रमाणित भएमा परिषद्को सिफारिसमा नेपाल सरकारले निजलाई जुनसुकै बखत सदस्य सचिवको पदबाट हटाउन सक्नेछ।

तर यसरी पदबाट हटाउनु अघि निजलाई सफाई पेश गर्ने मनासिव मौकाबाट बञ्चित गरिने छैन।"

(३) सदस्य–सचिवले परिषद्को कर्मचारीले पाए सरहको विदा लगायतका अन्य सुविधा समेत पाउनेछ । सदस्य–सचिवले विदा वस्दा अध्यक्षको स्वीकृति लिनु पर्नेछ ।

तर पर्व तथा भैपरी आउने विदा र सात दिन सम्मको र विदा वस्नु परेमा अध्यक्षलाई मौखिक जानकारी गराई बस्न सकिनेछ।

(३क) सदस्य सचिवको पदमा तोकिएको कर्मचारी कुनै कारणले सदस्य सचिव पदमा नरहेमा निजको परिषद्मा रहेको पदाधिकार स्वतः समाप्त हुनेछ।

(३ख) सदस्य सचिव कुनै कारणले सो पदमा नरहेमा निजले प्रचलित कानून बमोजिम अन्यथा व्यवस्था भएकोमा बाहेक सो पद अनुसारको सुविधा पाउनेछ।

(३ग) ऐन वा यस नियमावली बमोजिम सदस्य सचिव नतोकिए सम्म वा सदस्य सचिवको अनुपस्थितीमा परिषदको सबैभन्दा बरिष्ठ कर्मचारीले निमित्त सदस्य सचिव भई कार्य गर्नेछ।

(४) सदस्य–सचिवको पारिश्रमिक र अन्य सुविधाहरु नेपाल सरकारले तोके बमोजिम हुनेछ ।

परिच्छेद-३
राष्ट्रिय सीप परीक्षण समितिको गठन

८. **राष्ट्रिय सीप परीक्षण समितिको गठनः** १ सीपको वर्गीकरण, परीक्षण तथा प्रमाणीकरण सम्बन्धमा आवश्यक काम गर्नका लागि देहायको एक राष्ट्रिय सीप परीक्षण समिति गठन गरिएको छ ।

*(क) सदस्य-सचिव, प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालीम परिषद् -अध्यक्ष

(ख) त्रिभुवन विश्व विद्यालय, ईन्जिनियरिङ्ग अध्ययन संस्थानको डिन वा निजले तोकेको सो संस्थानको राजपत्रांकित प्रथम श्रेणी सरहको व्यक्ति -सदस्य

(ग) सह-सचिव, शिक्षा तथा खेलकूद मन्त्रालय -सदस्य

(घ) सह-सचिव, परीक्षा तथा सिफारिश महाशाखा, लोक सेवा आयोग -सदस्य

(ङ) महानिर्देशक, शहरी विकास तथा भवन निर्माण विभाग -सदस्य

(च) महानिर्देशक, श्रम तथा रोजगार प्रर्वद्धन विभाग -सदस्य

(छ) महानिर्देशक, घरेलु तथा साना उद्योग विभाग -सदस्य

(ज) अध्यक्ष, घरेलु तथा साना उद्योग महासंघ -सदस्य

(झ) अध्यक्ष, जनशक्ति विकास समिति, उद्योग वाणिज्य महासंघ -सदस्य

(ञ) अध्यक्ष, निर्माण व्यावसायी महासंघ नेपाल -सदस्य

(ट) निजी स्तरमा व्यावसायिक तालीम प्रदान गर्ने संस्थाहरू मध्येबाट परीक्षण समितिबाट मनोनित एक जना -सदस्य

(ठ) श्रमिकहरूको व्यावसायिक संघ, संगठनहरू मध्येबाट परिषद्द्वारा मनोनित २ जना -सदस्य

(ड) रोजगारदाता वा गैर सरकारी संस्थाहरू मध्येबाट परीक्षण समितिद्वारा मनोनित १ जना -सदस्य

(ढ) उद्योगपति तथा उद्योग व्यवसायसंग प्रत्येक्ष सरकार भएको व्यक्तिहरूमध्येबाट परीक्षण समितिबाट मनोनित १ जना -सदस्य

(ण) निर्देशक, सीप परीक्षण महाशाखा, परिषद् -सदस्य-सचिव

(२) उप-नियम (१) बमोजिम मनोनित सदस्यहरूको पदावधि दुई वर्षको हुनेछ ।

(३) परीक्षण समितिले आवश्यक देखेमा कुनै विशेषज्ञ वा सल्लाहकारलाई परीक्षण समितिको बैठकमा पर्यवेक्षकको रूपमा भाग लिन आमन्त्रण गर्न सक्नेछ ।

(४) परिषद्को सीप परीक्षण महाशाखाले परीक्षण समितिको सचिवालयको रूपमा काम गर्नेछ ।

९. **परीक्षण समितिको बैठक सम्बन्धी कार्यविधिः** (१) परीक्षण समितिको बैठक आवश्यकताअनुसार बस्नेछ ।

(२) परीक्षण समितिको कुल सदस्य संख्याको पचास प्रतिशत सदस्यहरू उपस्थित भएमा परीक्षण समितिको बैठकको लागि गणपूरक संख्या पुगेको मानिनेछ ।

(३) परीक्षण समितिको बैठकको अध्यक्षता परीक्षण समितिको अध्यक्षले गर्नेछ र निजको अनुपस्थितिमा बैठकमा उपस्थित सदस्यहरूले आफू मध्येबाट छानेको सदस्यले बैठकको अध्यक्षता गर्नेछ ।

(४) परीक्षण समितिको बैठकमा बहुमतको राय मान्य हुनेछ र मत बराबर भएमा अध्यक्षता गर्ने व्यक्तिले निर्णायक मत दिन सक्नेछ ।

(५) परीक्षण समितिको निर्णय परीक्षण समितिको सदस्य-सचिवले प्रमाणित गरी राख्नेछ ।

(६) परीक्षण समितिको बैठक सम्बन्धी अन्य कार्यविधि परीक्षण समिति आफैले निर्धारण गरे बमोजिम हुनेछ ।

१०. **परीक्षण समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार:** परीक्षण समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय वमोजिम हुनेछ ।

(क) सीपको दक्षता वर्गीकरण गर्न, प्रमाणिका बनाउन र परीक्षण तथा प्रमाणीकरण सम्बन्धी कार्य गर्न राष्ट्रिय स्तरमा आवश्यक योजना तथा कार्यक्रम तर्जुमा गरी सो योजना तथा कार्यक्रमलाई कार्यान्वयन गर्ने, गराउने ।

(ख) गार्हस्थ वा औद्योगिक क्षेत्रमा विभिन्न व्यवसाय, सेवा, पेशा वा सेवाको लागि चाहिने सीपको दक्षताको माग र खपतको सम्बन्धमा आवश्यक अनुसन्धान गर्ने, गराउने ।

(ग) सीपको दक्षताको स्तर वर्गीकरण गर्ने र वर्गीकृत सीप स्तर अनुरूप आवश्यक कार्य विश्लेषण (जब स्पेशिफिकेशन) सहित राष्ट्रिय सीप प्रमाणिकाको मस्यौदा तर्जुमा गर्ने ।

(घ) बर्गीकृत स्तर अनुसार सीपको दक्षता भए नभएको परीक्षण गर्न परीक्षा संचालन गर्ने र सफल परीक्षार्थीलाई प्रमाण-पत्र दिने ।

घ.(१) सीप परीक्षण सम्बन्धी शुल्क निर्धारण गर्ने ।

*(ङ) परिषद् समक्ष वार्षिक प्रतिवेदन पेश गर्ने ।

१० (क) सीपको दक्षताको स्तर र उम्मेदवार हुन पाउने (१) सीपलाई उप नियम (२) बमोजिम चार तहमा बर्गीकरण गरी त्यस्तो तहको दक्षताको स्तर क्रमशः अर्ध दक्ष, मध्यम दक्ष, दक्ष र उच्च दक्षको रूपमा कायम गरिएको छ ।

(२) सम्बन्धित विषयमा देहायको सीपको तहको प्रमाण पत्र लिएको व्यक्ति निम्न श्रेणी वा तहको लागि लिइने परीक्षामा उम्मेदवार हुन पाउने छन् ।

सीपको तह	उमेदवार हुन पाउने श्रेणी वा तह
एक	श्री ५ को सरकारको राजपत्र अनंकित तृतीय श्रेणी (प्रा.) वा सो सरह वा तह व्यवस्था भएकोमा तेस्रो तह (प्रा.)
दुई	श्री ५ को सरकारको राजपत्र अनंकित द्धितीय श्रेणी (प्रा.) वा सो सरह वा तह व्यवस्था भएकोमा चौथो तह (प्रा.)
तीन	श्री ५ को सरकारको राजपत्र अनंकित प्रथम श्रेणी (प्रा.) वा सो सरह वा तह व्यवस्था भएकोमा पाचौ तह (प्रा.)
चार	श्री ५ को सरकारको राजपत्रांकित तृतीय श्रेणी (प्रा.) वा सो सरह वा तह व्यवस्था भएकोमा छैटौ तह (प्रा.)

११. **सीप स्तर निर्धारण सम्बन्धी व्यवस्था:** सीपको दक्षताको स्तर निर्धारण गर्नको लागि संचालन गरिने परीक्षा र तत्सम्बन्धी अन्य आवश्यक काम कारवाही सम्बन्धी व्यवस्था एवं सफल परीक्षार्थीहरूलाई प्रदान गरिने प्रमाण-पत्रको ढांचा परिषद्ले तोकेवमोजिम हुनेछ ।

१२. **प्राविधिक वा विशेषज्ञ उप-समिति :** (१) राष्ट्रिय सीप प्रमाणिकाबमोजिम सीप परीक्षण तथा प्रमाणीकरण एवं तत्सम्बन्धी अन्य कार्य गर्न परिषद्ले आवश्यकता अनुसार प्राविधिक वा विशेषज्ञ उप-समिति गठन गर्न सक्नेछ ।

(२) उप-नियम (१) वमोजिमको प्राविधिक वा विशेषज्ञ उप-समितिको गठन, काम, कर्तव्य र अधिकार तथा अन्य कार्यविधि परिषद्ले तोकेवमोजिम हुनेछ ।

परिच्छेद ४
औद्योगिक प्रशिक्षार्थी तालीम

१३ **औद्योगिक प्रशिक्षार्थी तालीम समितिको गठन :** (१) सरकारी तथा गैर सरकारी औद्योगिक प्रतिष्ठानद्वारा संचालन हूने आधारभुत एवं सीप अभिबृद्धि तालीम कार्यक्रमहरुको लागि आवश्यक पाठ्यक्रम तयार गर्न, त्यस्ता तालीम कार्यक्रमहरुको स्तरीकरण गर्न र समन्वय कायम गर्न परिषद्ले देहायका अध्यक्ष तथा सदस्यहरु भएको एक औद्योगिक प्रशिक्षार्थी तालीम समिति गठन गर्नेछः–

(क) उपाध्यक्ष – अध्यक्ष

(ख) सदस्य–सचिव – सदस्य

(ग) प्रतिनिधि, स्थानीय विकास मन्त्रालय – सदस्य

(घ) प्रतिनिधि, श्रम विभाग – सदस्य

(ङ) प्रतिनिधि, उद्योग विभाग – सदस्य

(च) प्रतिनिधि, इन्जिनियरिङ्ग अध्ययन संस्थान – सदस्य

(छ) मजदूरहरुमध्ये अध्यक्षवाट मनोनीत एक जना – सदस्य

(ज) कारखाना तथा औद्योगिक प्रतिष्ठानका प्रतिनिधिहरु मध्ये अध्यक्षवाट मनोनीत दूई जना – सदस्य

(झ) औद्योगिक तथा श्रम सम्बन्धी विशेषज्ञ मध्ये अध्यक्षवाट मनोनीत एक जना – सदस्य

(ञ) निर्देशक, प्राविधिक महाशाखा, परिषद् – सदस्य–सचिव

(२) परिषद्को सिफरिशमा श्री ५ को सरकारको नेपाल राजपत्रमा सुचना प्रकाशित गरी तालीम समितिको सदस्यहरुमा आवश्यक थपघट वा हेरफेर गर्न सक्नेछ ।

(३) उप नियम (१) को खण्ड (छ), (ज) र (झ) वमोजिम मनोनित सदस्यहरुको पदावधि दूई वर्षको हूनेछ ।

(४) तालीम समितिले आवश्यक देखेमा कूनै स्वदेशी वा विदेशी विशेषज्ञ वा सल्लाहकारलाई तालीम समितिको बैठकमा पर्यवेक्षकको रुमा भाग लिन आमन्त्रण गर्न सक्नेछ ।

१४. **तालीम समितिको बैठक सम्बन्धी कार्यविधि :** (१) तालीम समितिको बैठक आवश्यकतानूसार वस्नेछ ।

(२) तालीम समितिको कुल सदस्य संख्याको पचास प्रतिशत सदस्यहरु उपस्थित भएमा तालीम समितिको बैठकको लागि गणपुरक संख्या पूगेको मानिनेछ ।

(३) तालीम समितिको बैठकको अध्यक्षता तालीम समितिको अध्यक्षले गर्नेछ र निजको अनूपस्थितिमा बैठकमा उपस्थित सदस्यहरुले आफु मध्येबाट छानेको सदस्यले बैठकको अध्यक्षता गर्नेछ ।

(४) तालीम समितिको बैठकमा बहूमतको राय मान्य हूनेछ र मत बराबर भएमा अध्यक्षता गर्ने व्यक्तिले निर्णायक मत दिन सक्नेछ ।

(५) तालीम समितिको निर्णय तालीम समितिको सदस्य–सचिवले प्रमाणित गरी राख्नेछ ।

(६) तालीम समितिको बैठक सम्बन्धी अन्य कार्यविधि तालीम समिति आफैले निर्धारण गरे वमोजिम हूनेछ ।

१५. **तालीम समितिको अन्य, काम, कर्तव्य र अधिकार :** यस परिच्छेद्मा लेखिएदेखि वाहेक तालीम समितिको अन्य काम, कर्तव्य र अधिकार परिषद्ले तोकेबमोजिम हूनेछ ।

१६. **तालीम सम्बन्धी अन्य व्यवस्था :** तालीम संचालन हुनुभन्दा अघि तालीममा भाग लिने प्रशिक्षार्थीले

पुरा गर्नु पर्ने प्रक्रिया, प्रशिक्षार्थीलाई तालीम दिने व्यवस्थापकको दायित्व, प्रशिक्षार्थीलाई दिइने प्रमाण–पत्रको ढांचा र तत्सम्बन्धी अन्य व्यवस्था परिषद्ले तोकेवमोजिम हूनेछ ।

परिच्छेद ५

प्राविधिक तथा व्यावसायिक तालीम

१७. **संस्था संचालन गर्न स्वीकृति लिनू पर्ने :** परिषद्संग सम्बन्धन राखी निजी क्षेत्रमा संस्था संचालन गर्न चाहने व्यक्तिले स्वीकृतिको लागि नियम २० बमोजिमको प्रकृया पुरा गरी परिषद्ले तोकेको ढांचामा परिषद्ले बमोजिमको दस्तूर संलग्न गरी परिषद्को कार्यालयमा निवेदन दिनू पर्नेछ ।

१८. **अस्थायी स्वीकृति दिने** : नियम १७ बमोजिम परेको निवेदन र सो साथ संलग्न अन्य कागजात जांचबूझ गर्दा निवेदकलाई संस्था संचालन गर्ने स्वीकृति दिन उपयूक्त देखिएमा परिषद्ले परीक्षण ाको निमित दूई वर्षको लागि अस्थायी स्वीकृति दिनेछ ।

१९. **स्थायी स्वीकृति दिने सक्ने :** नियम १८ बमोजिम अस्थायी स्वीकृति प्राप्त गरेका संस्थाले दूई वर्ष भित्र परिषद्ले तोके बमोजिमका सम्पुर्ण शर्तहरु पुरा गरेको देखिएमा परिषद्ले यस्ता संस्थालाई स्थायी स्वीकृति दिन सक्नेछ ।

२० धरौटी सम्बन्धी व्यवस्था (१) नियम १७ बमोजिम संस्था सञ्चालन गर्न स्वीकृति लिन चाहने व्यक्तिले देहाय बमोजिमको रकम परिषद समक्ष धरौटी राख्नु पर्नेछ।

(क) जुनियर टेक्निसियन वा पोलिटेक्निक सम्बन्धी तालीम सञ्चालन गर्नको लागि क्रमशः पाँच लाख र दश लाख रूपैयाँ

(ख) खण्ड)क) मा लेखिए देखि बाहेक अन्य प्राविधिक तथा व्यावसायिक सम्बन्धी तालीम सञ्चालन गर्नको लागी पच्चीस हजार रूपैयाँ।

(२) उपनियम (१) को खण्ड (क) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि एउटै संस्थाले एक भन्दा बढी तालीम सञ्चालन गर्न चाहेमा पैति थप तालीम बापत सो खण्डमा उल्लिखित रकमको आधा रकम धरैटी राख्नु पर्नेछ।

(३) यो नियम प्रारम्भ हुनु भन्दा अघि तालीम सञ्चालन गर्न स्वीकृत पाइसकेका संस्थाले सो नियम प्रारम्भ भएको मितिले एक बर्ष भित्र उपनियम (१) बमोजिम नपुग हुने धरौटी रकम परिषदमा जम्मा गर्नु पर्नेछ।

२१. **स्वीकृति रद्द गर्न निवेदन दिनू पर्ने** : (१) संस्था संचालन गर्न नचाहेमा वा त्यस्तो संस्था संचालन गर्न नसकेमा कारण देखाई आफुले पाएको स्वीकृति रद्द गर्नको लागि परिषद्को कार्यलयमा निवेदन दिन सकिनेछ ।

(२) उप नियम (१) बमोजिमको निवेदन प्राप्त भएमा परिषद्ले आवश्यकतानूसार सो संस्थाको निरीक्षण समेत गराई निवेदकको माग बमोजिम निजले पाएको स्वीकृति रद्द गर्न सक्नेछ ।

(३) उप नियम (२) बमोजिम निवेदकले पाएको स्वीकृति रद्द हूने भएमा त्यस्तो संस्थाले आफु कहां भर्ना भएको प्रशिक्षार्थीको तालीम सोही वा अन्य संस्थावाट समेत पुरा गराउनू पर्नेछ ।

२२. **परिषद्ले स्वीकृति स्थगन वा रद्द गर्न सक्नेः** (१) नियम १८ वा १९ बमोजिम स्वीकृति प्राप्त गरेको कूनै संस्थाले ऐन वा यस नियमावली विपरीत कूनै काम गरे गराएमा वा परिषद्को निर्देशनको पालना नगरेमा परिषद्ले त्यस्तो संस्थावाट संचालित कूनै तालीमलाई सो संस्थाले केही समयको लागि संचालन गर्न नपाउने गरी स्थगन गर्न वा अवधि तोकी त्यस्तो संस्थालाई नै स्थगन गर्न वा त्यस्तो संस्थाले पाएको स्वीकृति रद्द गर्न सक्नेछ ।

(१क) नियम २० को उपनियम (३) बमोजिमको अवधि भित्र नपुग रकम धरौटी नराख्ने संस्थाको स्वीकृति परिषदले रद्द गर्नेछ ।

(२) उप नियम (१) र १(क) बमोजिम कुनै संस्थाले तालीम संचालन गर्न नपाउने भएमा सो तालीमको लागि वा संस्थाको स्वीकृति नै रद्द भएमा सो संस्थाले कुनै पनि तालीम दिनको लागि नयां प्रशिक्षार्थी भर्ना गर्न पाउने छैन ।

*तर भर्ना भइसकेको प्रशिक्षार्थीहरुको तालीम पुरा नभएको भए त्यस्तो बांकी तालीम सोही संस्थावाट वा आफ्नो खर्चमा अन्य संस्थावाट पुरा गर्नू गराउनू पर्नेछ ।

(३) नियम २१ बमोजिम स्वीकृति रद्द भएमा वा उप नियम (१) र १(क) बमोजिम स्वीकृति स्थगन वा रद्द भएमा संस्थाले आफु कहा भर्ना भएका प्रशिक्षार्थीहरुको बांकी तालीम नगराएमा त्यस्तो संस्थाले परिषद्मा राखेको धरौटी रकम फिर्ता पाउने छैन र त्यस्तो संस्थाको स्वीकृति स्थगनसम्म भएको भए रद्द समेत हूनेछ ।

(४) यस नियम बमोजिम संस्थाको स्वीकृति स्थगन वा रद्द गर्नू अघि परिषद्ले त्यस्तो संस्थालाई सफाई पेश गर्न उचित मौका दिनेछ ।

२३. **बांकी तालीम परिषद्ले पुरा गराई दिन सक्ने** : नियम २१ वा २२ बमोजिम स्वीकृति स्थगन वा रद्द भएका संस्थामा भर्ना भएका कूनै प्रशिक्षार्थीको त्यस्तो संस्थाको स्वीकृति स्थगन वा रद्द हूंदा कूनै तालीम पुरा भएको रहेनछ र सो तालीम त्यस्तो संस्थाले पुरा गरी नदिएमा त्यस्ता प्रशिक्षार्थीको वांकी रहेको तालीम सो संस्थाले परिषद्मा राखेको धरौटी रकमले पूगेसम्म परिषद्ले अन्य संस्थावाट समेत पुरा गराई दिने व्यवस्था गर्न सक्नेछ ।

२४. **भौतिक सूविधा, पाठ्यक्रम तथा प्रशिक्षक सम्बन्धी व्यवस्था :** संस्थाले कूनै तालीम संचालन गर्नको लागि देहायको व्यवस्था गर्नू पर्नेछ :

(क) अध्ययन अध्यापन फिल्ड अभ्यास शारीरिक विकास पूस्तकालय आदिको लागि परिषद्ले तोकेकोवमोजिमको भौतिक सूविधा ।

(ख) परिषद्ले तोकि दिएको पाठ्यक्रमको आधारमा तालीम वा कार्यक्रमको संचालन ।

(ग) परिषद्ले तोकेको योग्यता र संख्याको आधारमा प्रशिक्षक वा प्रशिक्षार्थीको व्यवस्था ।

२५. **अन्तिम परीक्षा परिषद्ले संचालन गर्नेः** (१) संस्थाद्वारा संचालित तालीमको अन्तिम परीक्षा परिषद्ले संचालन गर्न गराउन सक्नेछ ।

(२) उप नियम (१) बमोजिमको परीक्षा संचालन गर्दा लाग्ने सम्पुर्ण खर्च सम्बन्धित संस्थाले व्यहोर्नू पर्नेछ ।

२६. **संचालक समितिमा प्रतिनिधि राख्नू पर्ने :** संस्थाले संचालक समितिको गठन गर्दा परिषद्ले तोकेको एक जना प्रतिनिधि राख्नू पर्नेछ ।

२७. **लेखा परीक्षण र प्रगति विवरण प्रतिवेदन परिषद्मा पठाउनू पर्नेः** (१) संस्थाले वर्षभरिको आफ्नो आम्दानी र खर्च स्वीकृत लेखा परीक्षकबाट लेखा परीक्षण गराई सोको प्रतिवेदन आर्थिक वर्ष समाप्त भएको तीन महीना भित्र परिषद्मा पठाउनू पर्नेछ ।

(२) संस्थाले आफ्नो वार्षिक कार्यक्रमको त्रैमासिक प्रगति विवरण परिषद्मा पठाउनु पर्नेछ।

२८. **निरीक्षण गर्न सक्नेः** (१) परिषद्ले संस्थाको कूनै काम कारवाहीको सम्बन्धमा आवश्यक निरीक्षण गर्न गराउन सक्नेछ ।

(२) उप नियम (१)बमोजिम परिषद्वाट निरीक्षण गर्न आउने व्यक्तिलाई आवश्यक सहयोग गर्नु संस्थाको कर्तव्य हुनेछ।

(३) उप नियम (२) बमोजिम निरीक्षणको सिलसिलामा परिषद्वाट खटिई आएको व्यक्तिले संस्थालाई आवश्यक निर्देशन दिन सक्नेछ र त्यसरी दिइएको निर्देशनको पालना गर्नु सम्बन्धित संस्थाको कर्तव्य हुनेछ ।

२९. **परिषद् जवाफदेही नहूनेः** संस्थाले आफ्नो काम कारवाहीको सिलसिलामा गरेको कूनै आर्थिक तथा प्रशासनिक कारोवारका सम्बन्धमा परिषद् जवाफदेही हूने छैन ।

परिच्छेद-६
विविध

३०. **प्राविधिक शिक्षालयको स्थापना र संचालन :** प्राविधिक शिक्षालयको स्थापना र यी शिक्षालयमा संचालन हूने प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालीमको लागि चाहिने पाठ्यक्रम, पाठ्यपूस्तक, शैक्षिक सामग्री, भौतिक सूविधा तथा प्रशिक्षक सम्बन्धी व्यवस्था विनियममा उल्लेख भए बमोजिम हूनेछ ।

३१. **अधिकार प्रत्यायोजन :** (१) अध्यक्ष वा उपाध्यक्षले यस नियमावली बमोजिम आफुलाई प्राप्त भएको अधिकार मध्ये आवश्यकतानूसार केही अधिकार परिषद्ले कूनै पदाधिकारी वा अधिकृत कर्मचारीलाई प्रत्यायोजन गर्न सक्नेछ ।

(२) सदस्य सचिवले यस नियमावली बमोजिम आफूलाई प्राप्त अधिकारमध्ये आवश्यकतानुसार केही अधिकार परिषद्का कुनै कर्मचारीलाई प्रत्यायोजन गर्न सक्नेछ।

३२. **कर्मचारीको सेवा, शर्त तथा सूविधा :** परिषद्का कर्मचारीहरुको सेवा, शर्त तथा सूविधा सम्बन्धी व्यवस्था विनियममा उल्लेख भए बमोजिम हूनेछ ।

३३. **खारेजी र बचाउ** :(१) प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालीम परिषद् नियमावली, २०४६ खारेज गरिएको छ ।

(२) प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालीम परिषद् नियमावली, २०४६ बमोजिम भए गरेका काम कारवाहीहरु यसै नियमावली बमोजिम भए गरेको मानिने छ ।

संख्या ४१ नेपाल राजपत्र भाग ३ मिति २०७० ।१०। २०

अनुसूची

नियम ३क को उपनियम (३) सँग सम्बन्धित)

सदस्य सचिव तोक्ने सम्बन्धमा सिफारिस गर्दा लिइने आधारहरू

१. **शैक्षिक योग्यतार तालीम बापत २५ अङ्क**

क) शैक्षिक योग्यता वापत १९ अङ्क

क्र.सं	तह	श्रेणी		
		प्रथम	द्वितीय	तृतीय
१	स्नातक	८	७	६
२	स्नातकोत्तर	६	५	४
३	अतिरिक्त शैक्षिक योग्यता	पिएच.डी-५		

ख) तालीम बापत ६ अङ्क

प्रथम श्रेणी : ६ अङ्क   द्वितिय श्रेणी : ५अङ्क   तृतीय श्रेणी : ४ अङ्क

२. **अनुभव वापत २० अङ्क**

परिषदको अधिकृत प्रथम श्रेणीको पदमा काम गरेको वापत प्रत्येक बर्षको लागि २.५ अङ्कको दरले बढीमा २० अङ्क दिइनेछ ।

३. **परिषद्को व्यावसायिक कार्ययोजना वापत २० अङ्क**

क.सं.	बिषयबस्तु	अङ्कभार
१.	विद्यमान अवस्था	२
२.	विद्यमान अवस्थामा रहनुको कारण र त्यसको बिश्लेषण	२
३.	विद्यमान अवस्थामा देखिएका समस्या, कमी कमजोरी अवसर र चुनौतीहरूको गहन बिश्लेषण (SWOT Analysis)	३
४.	रणनैतिक सुधार गर्नु पर्ने क्षेत्रहरूको पहिचान	३
५.	सुधार कार्ययोजना	१०
	(क) गुणस्तरीय सेवा एवं सेवाको प्रभावकारीता	
	(ख) सम्पती आर्जन एवं उपयोग	
	(ग) परिषदको नियमन कार्य	
	(घ) आङ्गिक संस्थाहरूको सुदृढीकरण	
	(ङ) प्राविधिक शिक्षा एवं व्यावसायिक तालीमको विकास र बिस्तार	
	(च) परिषद् तथा सम्बद्ध संस्थाहरूको पारदर्शिता एवं जवाफदेहीता	
	(छ) सुधारका अन्य विषयहरू	

४. **कार्ययोजना प्रस्तुतिकरण र अन्तरवार्ता वापत ३५ अङ्क**

क.सं.	बिषय बस्तु	अङ्कभार
१	प्रस्तुती	३
२	बिषयबस्तुको ज्ञान (कार्ययोजना र प्रस्तुतिको सामन्जस्यता)	६
३	संस्थागत सुधारका कार्यहरूमा स्पष्टता र विश्लेषण क्षमता	१३
४	प्रस्तुतिको शैली, भाषा, आत्मविश्वास र व्याक्तित्व	७
५	अभिव्यक्तिको स्तर, तार्किक क्षमता र बस्तुनिष्ठता	६
	जम्मा	३५

द्रष्टव्य :

(१) परिषद्को सेवासँग सम्बन्धीत बिषयको शैक्षिक योग्यतालाई मात्र अङ्क दिइनेछ ।

(२) शैक्षिक योग्यताको श्रेणी नखुलेको भए द्वितीय श्रेणीको अङ्क दिइनेछ ।

(३) अतिरिक्त शैक्षिक योग्यता वापत माथिल्लो कुनै एक शैक्षिक योग्यताको मात्र अङ्क दिइनेछ ।

(४) परिषद्को सेवासँग सम्बन्धीत बिषयमा लिएको कम्तीमा तीस कार्य दिनको तालीम वापत मात्र अङ्क दिइनेछ ।

(५) तालीमको श्रेणी नखुलेको भए द्वितीय श्रेणीको अङ्क दिइनेछ

आज्ञाले

नारायणगोपाल मलेगो

नेपाल सरकारको सचिव